

2016-11-18

Till
Rejlers Sverige AB
Fredrik Nystrand

Yttrande över planerad 70 kV kraftledning Täljö - Vaxholm

Inledning

Naturskyddsföreningen i Österåker tackar för inbjudan till samrådet, som avser en planerad ny 70 kV kraftledning mellan transformatorstationerna i Täljö i Österåkers kommun och Vaxholm i Vaxholms kommun. Kraftledningen avses bidra till att förstärka överföringskapaciteten av el till Vaxholm för att möta framtida krav på strömförsörjningen av Vaxholm.

Sammanfattning

Nya kraftledningar innebär ofrånkomligen stora ingrepp i naturen och främst negativa miljöeffekter, under både anläggnings- och driftskedet. Från miljösynpunkt bedömer vi ändå två lokaliseringalternativ som skonsammast:

- Markkabel Täljö - Svinninge, markkabel och sjökabel Svinninge – Överby, markkabel Överby – Ytterby, samt markkabel och sjökabel Ytterby – Vaxholm, dvs stråk 1-2-3-4
- Samma som ovanstående, med den skillnaden att den sista etappen består av markkabel och sjökabel Storäng – Vaxholm, dvs stråk 1-2-3-7.

Möjligen är också en sträckning Täljö - Svinninge (markkabel), Svinninge – Engarn (markkabel och sjökabel), Storäng – Vaxholm (markkabel och sjökabel), dvs stråk 1-5-7, acceptabel från miljösynpunkt.

Som direkt olämpliga från miljösynpunkt bedömer vi kraftledningar

- längs stråk 8, dvs luftledning och sjökabel från Täljö över Östra Ryd och Bogesundslandet till Vaxholm, och
- längs stråk 9 och 10, dvs sjökabel Täljö – Svinninge – Resarö.

Vissa synpunkter på lokaliseringalternativen

Det är värdefullt att olika alternativ för dragning av kraftledningen och för typ av ledning presenteras så överskådligt. Det är också positivt att en översikt över berörda intressen redovisas samlat på en karta i Bilaga 2.

Våra synpunkter på lokaliseringalternativen utgår från den information som presenteras i samrådsunderlaget. När miljöpåverkan sedan redovisas mer utförligt i den MKB som ska göras för tillståndsansökan är det nödvändigt att

- dels närmare beskriva konsekvenserna i både anläggnings- och driftskedena,

- dels redovisa mer konkret hur hänsyn till berörda intressen tas,
- dels precisera hur risker för störningar av naturen minimeras, genom val av lämplig tidpunkt på året och skonsamma metoder för anläggningsarbetena.

När det gäller stråk 8, så bedömer vi det som olämpligt med tanke på att det går genom både ett riksintresse för kulturmiljövård i Östra Ryd och ett nyinrättat naturreservat i Bogesundslandet. Även om det följer befintliga luftledningarna kommer anläggningsarbetena att medföra stora störningar i anläggningsskedet och i driftskedet kommer de kraftigt breddade kraftlednings-gatorna att innebära betydande lokala ingrepp i naturmiljön, av främst negativt slag. Det rör sig både om barriäreffekter för många arter och om att stora områden delvis förlorar sitt värde som kärnområden och sammanhängande och artrika skogsområden.

När det gäller stråken 9 och 10, genom Täljöviken och Svinningeviken, så kommer de att kräva muddring och anläggningsarbeten i grunda vikar, som är biologiskt rika och viktiga för yng- och ringsområden för fisk, något som är en klar bristvara i Stockholmstrakten. Det leder till stora negativa miljöeffekter och alla ingrepp i dessa känsliga områden bör helt undvikas

När det gäller stråk 2, Svinninge – Överby, så passerar det nära Karsvreta träsk, som är ett känsligt våtmarksområde, som sedan många år är planerat som naturreservat. Inom området lever en livskraftig population av större vattensalamander samt andra grod- och kräldjur. Här krävs stor försiktighet vid exakt val av dragning och val av metod och tidpunkt för anläggnings- s. k. arbetena, för att minimera störningar på växt- och djurliv till följd av körskador, grumling av vatten m.m.

Synpunkter beträffande markkabel

Markkabel är rent allmänt att föredra från miljösynpunkt, åtminstone om den kan förläggas i redan bebyggda områden, främst längs befintliga vägar, vilket till stor del gäller de lokaliseringar vi bedömer som mest skonsamma. Det grävs ett dike cirka 5 meter brett, vilket återställs, och inga nämnvärda barriäreffekter uppstår. En del träd måste oundvikligen fällas om de står i vägen för kabeldragningen. Det kan leda till ökade ljusinsläpp i skogen, vilket kan ha positiva effekter för en del arter. Utifrån en försiktighetsprincip när det gäller strålningsrisker från elektromagnetisk strålning är markkabel att föredra framför luftledningarna, eftersom det elektromagnetiska fältet blir betydligt mindre då markkablarna har en jordad skärm.

Synpunkter beträffande sjökabel

Sjökabel läggs på botten eller grävs ner efter muddring. Muddring stör bottenfaunan och kan röra upp gifter och andra föroreningar som sedimenterats, vilket kan innebära förödande störningar på det marina djur- och växtlivet. Särskilt sårbar är den biologiska mångfalden i den grunda s k strandzonen, dvs på djup mindre än 5 meter. Där är fotosyntesen som mest aktiv och det är där den största artrikedomen av växter och djur finns. På djup mindre än 5 meter finns ett värdefullt och känsligt djurliv i ett par av de grunda vikarna (Täljöviken och Svinningeviken) som berörs av några av de utredda dragningarna. Dessa vikar är redan hårt exploaterade och störda och där måste all ytterligare störning genom muddring och läggning av kabel undvikas. Där sjökabel är ofrånkomlig bör den därför endast läggas där djupet överstiger 5 meter. Helst bör därvid muddring undvikas.

Synpunkter beträffande luftledning

En luftledning innebär ett stort ingrepp i naturen, främst genom att den kräver anläggande av en bred kraftledningsgata. I driftskedet skapar den barriärer och splittrar sammanhängande skogsområden, även om en ny luftledning följer en befintlig. Visserligen kan själva kraftledningsgatorna skapa nya miljöer för växt- och djurliv, som gynnar vissa arter av växter, insekter, fåglar och däggdjur. För de lokaliseringar som är aktuella här överväger ändå de negativa effekterna, i både anläggnings- och driftskedena.

Krav på särskilda hänsyn

Det framgår av Bilaga 2 att alla de utredda lokaliseringalternativen tangerar eller korsar olika berörda intressen – riksintressen för kulturmiljövård och fornminnen, nyckelbiotoper, naturvärden, befintliga och blivande naturreservat m.m. Ett krav på den MKB som ska fogas till tillståndsansökan bör vara att den, för det eller de alternativ som förordas, konkret redovisar hur hänsyn till dessa intressen avses tas under både anläggnings- och driftskedena. Det gäller självklart även sådant som kända rovfågelhäckningar (havsörn, till exempel) eller spelplatser för skogshöns.

Samordning med Käppaledningen

På planeringsstadiet finns också ett projekt som avser utbyggnad av avloppssystem i nordöstra Stockholm, innebärande att avloppsreningsverk i Österåkers och Vaxholms kommuner läggs ner och att kommunernas avlopp i stället renas i Käppalaverket på Lidingö. Samordning, genom att sjöledning ges samma sträckning och läggs samtidigt, kan vara fördelaktig från miljö-synpunkt och bör också belysas i tillståndsansökan.

Naturskyddsföreningen i Österåker

Sven Faugert, ordförande